

BERGAMBACHT EN ZIJN VISIE

INHOUDSOPGAVE

<i>INLEIDING, DOEL EN OPZET</i>	<u>5</u>
<i>VISIE GRONDGEBIED</i>	<u>11</u>
<i>VISIE GEMEENSCHAP</i>	<u>15</u>
<i>VISIE BESTUUR EN BURGERS</i>	<u>17</u>

THEMA'S

<i>THEMA 1.1 WONINGBOUW en -VERBETERING.</i>	<u>19</u>
<i>THEMA 1.2 ECONOMIE.</i>	<u>21</u>
<i>THEMA 1.3 TOEKOMST VEENWEIDEGEBIED.</i>	<u>23</u>
<i>THEMA 1.4 RECREATIE en TOERISME.</i>	<u>24</u>
<i>THEMA 1.5 VERKEER EN VERVOER.</i>	<u>25</u>
<i>THEMA 1.6 MILIEU en WATER.</i>	<u>27</u>
<i>THEMA 2.1 VOORZIENINGEN.</i>	<u>29</u>
<i>THEMA 2.2 ONDERWIJS.</i>	<u>30</u>
<i>THEMA 2.3 WELZIJN en ZORG.</i>	<u>31</u>
<i>THEMA 2.4 VEILIGHEID.</i>	<u>32</u>
<i>THEMA 2.5 KUNST en CULTUUR.</i>	<u>33</u>
<i>THEMA 2.6 VRIJWILIGERSBELEID.</i>	<u>34</u>
<i>THEMA 3.1 INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING.</i>	<u>35</u>
<i>THEMA 3.2 HANDHAVINGSBELEID.</i>	<u>36</u>
<i>THEMA 3.3 TRANSPARANTIE en VERANTWOORDING.</i>	<u>37</u>
<i>THEMA 3.4 INSPRAAK, INTERACTIEF BESTUUR EN DIENSTVERLENING.</i>	<u>38</u>

BIJLAGEN

<i>I ACTIES OP DE THEMA'S</i>	<u>39</u>
<i>II PARTNERS</i>	<u>47</u>
<i>III LITERATUURLIJST</i>	<u>49</u>

De handen uit de mouwen met de voeten in 't veen.

Bergambacht en zijn visie.

Inleiding.

De gemeente wil zijn inwoners in staat stellen om op een goede manier te wonen, te werken en te recreëren. Maar onze keuzes zijn beperkt door vele externe oorzaken. Er is bestuurlijke moed voor nodig om ver vooruit te kijken.

Wim Kan zei al: het verschil tussen een politicus en een staatsman is groot, de eerste denkt slechts aan de volgende verkiezingen, maar de tweede denkt aan de volgende generaties.

Het gevaar van een visiedocument is dat gevluicht wordt in veel algemeenheden zonder duidelijk te maken dat er keuzes moeten worden gemaakt. Niet alleen hogere overheden beperken ons in die keuzes, maar ook de lengte van onze eigen financiële polsstok. Bovendien blijkt dat visies op deelgebieden met elkaar kunnen botsen en er dus gezocht moet worden naar een overallvisie.

Dit document tracht dan ook in heldere taal via een drietal hoofdgroepen kort te verwoorden waar de gemeente heen wil binnen de wettelijke en financiële mogelijkheden en wie daarbij nodig zijn. Want het is duidelijk dat de gemeente niet alles zelf kan; vele partijen zoals middenstand, agrariërs, industrie, verenigingsleven, het kerkelijk leven en zeker niet in de laatste plaats de vele vrijwilligers, zullen moeten meehelpen om doelen te realiseren en voorzieningen in stand te houden. De visie blijft niet beperkt tot een raadsperiode en dient dan ook niet gezien te worden als een raadsprogramma. Het document is –naast een algemeen deel - opgebouwd uit diverse thema's en sommige daarvan beslaan meer dan twee raadsperiodes en geven een doorkijk naar 2020.

Het document beoogt slechts reële perspectieven te schetsen en geen luchtkastelen te bouwen. Op sommige punten zal de visie de komende tijd moeten worden uitgewerkt in kaderstellende nota's, sommige bestaande kaders zullen wellicht dienen te worden herzien en bij andere kan volstaan worden met actualisatie. In de nota's zal dan aangegeven worden welke stappen, wanneer gezet moeten gaan worden om hetgeen in het visiedocument staat verwoord, te bereiken. Concreet betekent dit dus, dat van de drie W-vragen nu slechts de eerste wordt beschreven (wat willen we bereiken), maar dat daarbij wel globaal wordt gekeken of de andere twee W-vragen (wat willen we doen en wat mag het kosten) reëel te beantwoorden zijn. Na de vaststelling van het visiedocument door de raad zal in een werkprogramma moeten worden vastgelegd wanneer welke uitwerking, evaluatie dan wel kadernota moet worden vervaardigd. Uiteraard zal ook dit werkprogramma door de raad moeten worden vastgesteld.

Wij hopen via de volgende pagina's kort en bondig aan te geven wat we als gemeente als visie hebben, wat we willen doen om die visie te verwezenlijken en wie we daarvoor nodig hebben als partners.

Bergambacht zijn positie en missie.

De gemeente Bergambacht is centraal gelegen in de Krimpenerwaard. Juist die ligging is één van de sterke punten van de gemeente.

Op het snijpunt van de provinciale wegen, die de Krimpenerwaard noord-zuid en oost-west verdelen, ligt het grootste dorp van de gemeente met binnen het in het streekplan omschreven stedelijk gebied ruime mogelijkheden voor wonen en werken. Voor subregionale diensten is het door die ligging tevens een ideale vestigingsplaats. Ruimtelijk zijn ook hiervoor voldoende mogelijkheden.

De drie afzonderlijke dorpen hebben elk een specifiek karakter, waardoor elke kern zijn eigen kenmerken en dynamiek heeft. De eerste jaren van dit millennium hebben in het teken gestaan van de optimalisering van de leefbaarheid van die kernen, nu zal het zaak zijn deze voorzieningen in stand te houden. Financiën zijn daarbij belangrijk, maar zeker zo belangrijk is een goed beheer van de voorzieningen en het vele vrijwilligerswerk dat daarbij om de hoek komt kijken. Ook een bloeiend verenigingsleven is daarbij van essentieel belang. Duidelijk is dat een gemeente als Bergambacht zonder vrijwilligers en verenigingsleven nooit zou zijn geworden wat het nu is, t.w. een vitale gemeente, waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Natuurlijk is niet alles rozengeur en maneschijn. De voorzieningen staan met name in de twee kleinste kernen door allerlei oorzaken onder druk. Hoewel de gemeentelijke overheid beperkt is in haar mogelijkheden wordt gestreefd naar het handhaven van de bestaande voorzieningen en indien dat onmogelijk is het realiseren van alternatieven zodat de leefbaarheid toch op een peil blijft dat voor de inwoners van die kernen gewenst is. Alternatieve vormen van exploitatie en/of gebruik zullen daarbij zonedig worden onderzocht.

De missie van Bergambacht is duidelijk:

Een zelfstandige gemeente die voor haar inwoners de kwaliteit van het bestaan als belangrijke leidraad voert en dit wil realiseren door het ontwikkelen en aanbieden van een hoogwaardig pakket van diensten en producten, met een duidelijk accent op de woon- en leefomgeving. Hierbij wordt erkent dat de gemeente een bijzondere verantwoordelijkheid voor kwetsbare groepen en individuen in de plaatselijke samenleving heeft.

Hij wil dit realiseren binnen het kader van het beschikbare gemeentelijke budget.

De kenmerkende typering van de gemeente blijft daarbij: Niet zeuren, maar doen!

De hoofdgroepen

In de startnotitie Bergambacht op de kaart is gekozen voor drie hoofdgroepen t.w.

- Grondgebied
- Gemeenschap
- Bestuur en burger.

Deze drie groepen kunnen indien dit gewenst vanaf 2007 ook begrotings-technisch worden gehanteerd als programma's ter vervanging van de huidige programma's: leefbaarheid en samenleven, de burger centraal, veiligheid en wonen en werken. De thema's fungeren dan als deelprogramma's.

De hoofdgroepen zijn onderverdeeld in een aantal thema's welke elkaar op sommige punten overlappen. Dit is niet te vermijden omdat bijvoorbeeld recreatie en toerisme nauw verbonden zijn met het thema: de toekomst van het veenweidegebied. Ruimtelijke ordening is niet opgevoerd als afzonderlijk thema maar ondergebracht bij de diverse thema's van de hoofdgroep grondgebied.

Voorafgaand aan de thema's wordt in het kort de overallvisie over het onderwerp van de hoofdgroep gegeven. Tevens wordt daarbij vermeld welke dilemma's zich voordoen bij de confrontatie tussen de visies op de afzonderlijke thema's. Gemotiveerd wordt daarbij aangegeven welke keuze wordt gemaakt en met welke visie op hoofdlijnen bij uitwerkingen rekening moet worden gehouden.

Grondgebied

Binnen de thema's

- ❖ Woningbouw en –verbetering
- ❖ Economie
- ❖ Toekomst veenweidegebied
- ❖ Recreatie en toerisme
- ❖ Verkeer en vervoer
- ❖ Milieu en water

is steeds sprake van het botsen van de diverse belangen van het gebied. De belangen van de natuur botsen regelmatig met de wensen van de bewoners

met betrekking tot wonen en werken. Ook tussen de belangen van de veehouderij en waterbeheer ontstaan regelmatig spanningen en zo zijn er nog wel meer te noemen. De kunst is dan ook om een balans te vinden waardoor ook in de verre toekomst sprake zal zijn van een landschappelijk mooie, ecologisch waardevolle en economisch vitale gemeente waar het voor de inwoners en de (dag)recreanten goed toeven is.

Veel van de afwegingen zijn in het recente verleden al gemaakt, maar even zo vaak is gebleken dat door diverse oorzaken (juridische, financiële en bezwaren van individuele burgers) de doelen niet gehaald worden. Juist door een integrale benadering van de diverse thema-onderdelen en een bestuurlijke samenwerking in de Krimpenerwaard, zijn er kansen om plannen dusdanig te verbinden dat een samenhangend perspectief kan worden geboden waardoor er –als dit via een interactief proces wordt begeleid – een draagvlak wordt gevonden en werk met werk kan worden gemaakt zodat kosten worden bespaard en door de integrale opzet, subsidie- en sponsormogelijkheden ontstaan.

Gemeenschap

Binnen deze hoofdgroep zijn de volgende thema's te onderscheiden:

- ❖ Voorzieningen
- ❖ Onderwijs
- ❖ Welzijn en Zorg
- ❖ Veiligheid
- ❖ Kunst en cultuur
- ❖ Vrijwilligersbeleid

Anders dan bij de hoofdgroep grondgebied is er tussen deze thema's veel meer cohesie. Het grootste knelpunt hier is echter: hoe houden wij als relatief kleine

gemeente ons hoogwaardig voorzieningenpakket in stand en blijven wij, samen met een grote actieve groep vrijwilligers, zorgverstrekkers en instellingen, de problemen rond de vergrijzing, ontgroening en maatschappelijke verruwing en het steeds verder om zich heen grijpende individualisme, de baas. In onze situatie waarin sprake is van een hoogwaardig voorzieningenniveau maar een krimpende gemeentelijke financiële positie, zal het steeds belangrijker worden om het gebruik van de voorzieningen zoveel als mogelijk is te optimaliseren, het aantal beroepskrachten zo laag mogelijk te houden door een grote en inzet van deskundige vrijwilligers en te bezien in hoeverre activiteiten in accommodaties kunnen worden samengebracht waardoor de kosten kunnen worden beperkt.

Bestuur en burgers

Inwoners mogen een open en eerlijke laagdrempelige overheid eisen, maar de overheid mag anderzijds van de inwoners een burgerschapsstijl verwachten die tolerant is en is geworteld in een levensopvatting die is gebaseerd op in de Nederlandse samenleving algemeen erkende normen en waarden.

In de relatie burger-gemeentebestuur zal voortdurend gestreefd worden naar de versterking van de betrokkenheid van de burger bij het bestuur. Voorlichting, openheid, openbaarheid, spreekrecht, regelmatig overleg met organisaties en verenigingen, heldere en begrijpelijke formuleringen van beleidsvoornemens en inspraak c.q. samenspraak, ook in een vroegtijdig beleidsvormend stadium, vervullen daarin een belangrijke functie. Actieve participatie van de burgers bij besluitvormingsprocessen moet leiden tot meer betrokkenheid. Bestuurders zullen visie, slagvaardigheid en betrouwbaarheid moeten uitstralen. De mate waarin belangen van individuele burgers en/of belangenorganisaties hebben meegewogen in de besluitvorming, dienen zo helder mogelijk in die besluitvorming te worden verwoord. Hetgeen lokaal kan, moet lokaal blijven, maar waar samenwerking leidt tot een grotere efficiency, een betere kwaliteit van producten of een effectiever optreden, is deze gewenst, ook indien deze leidt tot het inleveren van een stukje lokale bevoegdheid. Samenwerking mag echter niet zo ver gaan dat slechts sprake is van een lege bestuurlijke lokale huls.

Een en ander is in de volgende thema's uitgewerkt:

- ❖ Intergemeentelijke samenwerking
- ❖ Handhavingsbeleid
- ❖ Transparantie en verantwoording
- ❖ Inspraak, interactief bestuur en dienstverlening.

De thema's.

Zoals al gesteld zullen de thema's elkaar soms overlappen en in andere gevallen aanvullen en versterken. Per thema is in een aantal punten de missie weergegeven welke voortvloeit uit de in een kader geformuleerde korte gemeentelijke visie over het desbetreffende thema. Ook is een opsomming gegeven van de factoren die nodig zijn om de missie te volbrengen. Onder het kopje "doelen" wordt de missie verder uitgewerkt. In de bijlagen wordt per thema vermeld welke partners de gemeente nodig heeft om de missie te kunnen uitvoeren. Ook de bestaande relevante documenten zijn in die bijlage opgesomd en bij sommige thema's is daarbij ook nog een extra kopje toegevoegd waaronder een aantal niet nader uitgewerkte gedachtespinsels dan wel elders in den lande ontwikkelde ideeën zijn vermeld, welke wellicht ook in Bergambacht het nader onderzoeken waard zijn. Dit laatst genoemde onderdeel leent zich op enig moment ook uitstekend voor een interactief proces waarbij de ingezetenen en het maatschappelijk middenveld ideeën kunnen aandragen welke een andere invulling geven aan de bestuurlijk geformuleerde visie en missie. Op deze wijze worden de inwoners –zeker indien dit interactief proces op een enigermate ludieke wijze wordt vormgegeven – betrokken bij het bestuur en bij de besluitvorming op lokaal niveau. Besluitvorming blijft een bestuurlijke verantwoordelijkheid, maar door zo'n proces wordt het zondermeer voor alle deelnemers daaraan duidelijk dat er keuzes moeten worden gemaakt en prioriteiten moeten worden gesteld. Ook de noodzaak van participatie in vele processen o.a. in de vorm van vrijwilligerswerk, sponsering, investeringen en aanpassen gedrag en mentaliteit worden dan voor een veel grotere groep dan nu het geval, duidelijk en naar anderen overdraagbaar.

Statisch of dynamisch document?

Ten aanzien van de visie en missie zal sprake zijn van een –door de gemeenteraad – vastgesteld document dat vele jaren mee zal moeten gaan. De doelen en de daaruit voortvloeiende gemeentelijke acties dienen in een werkprogramma van prioriteiten te worden voorzien en kunnen per raadsperiode hetzij via een raadsprogramma of via een coalitie- en/of collegeprogramma worden aangepast en geactualiseerd. De controle op de voortgang van de acties zal door de raad aan de hand van Maraps en jaarverslagen kunnen worden uitgevoerd, naast de controles voortvloeiende uit evaluaties. Tevens zal monitoring op diverse terreinen moeten plaatsvinden, waarbij met name gekeken dient te worden naar de samenhang tussen de verschillende doelen. De partners en de bestaande documenten kunnen op eenvoudige wijze jaarlijks worden geactualiseerd via een besluit van burgemeester en wethouders. De losse ideeën zullen op diverse momenten kunnen worden toegevoegd en verwijderd o.a. aan de hand van interactieve processen, evaluaties, onderzoeksresultaten gewijzigde omstandigheden en voortschrijdend inzicht. Daadwerkelijke toevoeging, verwijdering of wijziging van prioriteitstelling zal slechts mogelijk zijn bij raadsbesluit.

Visie grondgebied.

Bergambacht moet een gemeente zijn waar het goed wonen, werken en recreëren is en waar het landelijk karakter met zijn waardevol veenweidegebied gehandhaafd blijft en ook de kwaliteit van het milieu een prominente plaats inneemt.

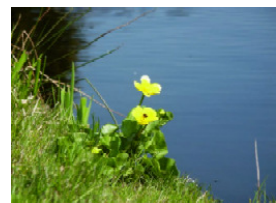
Dit betekent dat er grenzen moeten worden gesteld aan de omvang van het stedelijk gebied en de vorm van recreatie en toerisme. Ook de ontwikkelingen in de landbouw vragen de aandacht. Aan de ene kant moeten deze worden begrensd (geen of beperking en maximalisering van megabedrijven) en aan de andere kant moeten de familiebedrijven worden gekoesterd en gefaciliteerd zodat sprake is en blijft van een levensvatbare bedrijfstak. Dit klinkt wellicht erg logisch, maar er zullen dus moeilijke keuzes moeten worden gemaakt.

Immers een ongebreidelde uitbreiding van het stedelijk gebied betekent een onaanvaardbare aantasting van het veenweidegebied. Intensieve recreatie in de vorm van de speeltuin van de randstad heeft hetzelfde negatieve gevolg voor het veenweidegebied met zijn flora en fauna. Ergens moeten er dus grenzen getrokken worden waarbinnen de verstedelijking (woningbouw en bedrijvigheid) haar plaats moeten krijgen. De contouren welke nu voorkomen in het streekplan, bieden samen met de thans bekende inbreilocaties volgens de kadernota wonen Bergambacht nog ruimte tot circa 2015.

Zonder twijfel zullen er in de loop van de jaren vernieuwbouwplannen worden ontwikkeld met name ter vervanging van verouderde sociale huurwoningen, waarbij een ander ruimtebeslag aan de orde zal komen. (b.v. meer gestapelde bouw, meer parkeerruimte onder gebouwen dan wel openbare ruimte) Door zuinig om te gaan met de beschikbare ruimte binnen de bestaande bebouwingscontouren en vervangende nieuwbouw kan wellicht de woningbouwbehoefte nog enkele jaren langer worden gevonden binnen die contouren. Hierbij moet wel gelet worden op het handhaven van minimaal de thans aanwezige oppervlakte groen en moeten ook de speelgelegenheden in de directe woonomgeving in tact blijven. Ook zal niet grondgebonden woningbouw qua bouwhoogte beperkt moeten blijven omdat anders het landelijk karakter van de afzonderlijke dorpen onaanvaardbaar wordt aangetast.

De demografische ontwikkelingen voorspellen dat rond het midden van deze eeuw de bevolkingsgroei tot staan wordt gebracht en er zelfs landelijk een daling van het aantal mensen zal gaan optreden. Toch is nu nog niet uit te sluiten dat op termijn gezocht moet worden naar een nieuwe locatie buiten de bestaande contour voor de noodzakelijke woningbouw voor de eigen bevolking. Bij een evaluatie van de kadernota Wonen (over enige jaren) zal hieraan aandacht moeten worden besteed. De dan te inventariseren zoeklocatiemogelijkheden dienen

- aan te sluiten op het bestaande stedelijk gebied;
- eenvoudig te ontsluiten te zijn via de bestaande wegenstructuur en
- mogen geen onderdeel uitmaken van het aaneengesloten open weidegebied.

Een belangrijk beslispunt is ook de huisvesting. Het klinkt natuurlijk heel mooi om te stellen dat alle inwoners hun hele leven hier moeten kunnen blijven wonen. Maar als dit betekent dat veel jongeren daardoor gedwongen worden zich elders te vestigen, omdat de vrijkomende woningen (als gevolg van de bouw van seniorenhuisvesting) financieel niet bereikbaar zijn en er ook geen verhuisketen ontstaat, zal de demografische opbouw van de bevolking nog verder dan de landelijke tendens, uit het lood vallen. Zo'n extra vergrijzing en ontgroening is absoluut onwenselijk in het licht van de vitaliteit van de kernen. Via monitoring zal jaarlijks bezien moeten worden of de doorstroming dusdanig vorm krijgt dat het vertrek van jongeren niet toeneemt. Slechts op die manier kan dan snel worden ingespeeld op de situatie en kan beleid worden bijgesteld (b.v. meer bouw betaalbare starterswoningen ten koste van seniorenwoningen, toename woningproductie)

Met betrekking tot de realisatie van bedrijfsterreinen geldt net als bij woningbouwlocaties dat er zich een moment kan voordoen waarbij duidelijk is dat de thans voorziene subregionale uitbreiding van bedrijfsterreinen niet voldoende is om het subregionale werkgelegenheidsaanbod op te vangen. Ook zou het kunnen voorkomen dat door omvangrijke verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven uit de woonomgeving (hierdoor ontstaan dan meer woningbouwmogelijkheden binnen de contouren) een contourverruiming voor bedrijfsterreinen noodzakelijk wordt. In dat geval geldt – net als bij de woningbouw- dat een locatie moet worden gezocht. In dit geval zal het zoekgebied niet lokaal maar binnen het K5-gebied moeten worden gevonden. Maar ook in dat geval zal gezocht moeten worden naar een locatie die aan een bestaand stedelijk contour grenst, qua ontsluiting goed is gesitueerd en geen onderdeel uitmaakt van het aaneengesloten open weidegebied.

Bij de ontwikkeling van bedrijfsterreinen kan ook het probleem van de gebiedsontsluiting significant worden. Immers bepaalde bedrijven trekken veel en met name zwaar verkeer aan. Zowel de hoofdstructuur in de Krimpenerwaard als de lokale structuur stelt grenzen aan de tonnages en aantallen verkeersbewegingen. Bij bedrijfsvestigingen en –verplaatsingen zal dus niet uitsluitend naar de vaag vanuit het arbeidsaanbod en/of bedrijfsleven gekeken

moeten worden, maar ook naar het aspect van aantal verkeersbewegingen en tonnages.

Dat ook het milieu (grond- water- en luchtverontreinigingen) grenzen stelt aan de uitbreiding van het stedelijk gebied, de recreatieve en toeristische ontwikkelingen en het beheer van het agrarisch open gebied is evident. Bij het realiseren van werkgelegenheid moet aan de ene kant gekeken worden naar het lokale en subregionale arbeidsaanbod dat met name vraagt om plaatsen voor hoger opgeleiden en jongeren, maar anderzijds moet er ook werkgelegenheid voor laaggeschoold en ongeschoold personeel worden gecreëerd om te zorgen dat de werkloosheid afneemt en daarnaast moet de arbeidsparticipatie van ouderen mogelijk blijven.

De belangenafweging t.a.v. het landelijk gebied vindt op lokaal niveau voor een zeer belangrijk deel plaats bij de vaststelling van het bestemmingsplan landelijk gebied. Het is makkelijk te zeggen dat het agrarisch weidelandschap in tact moet blijven, maar als er niet voldoende agrariërs zijn en er geen financiën zijn voor natuurontwikkeling, dan dreigen delen van het landelijk gebied braak te komen liggen en zal het buitengebied verloederen. Reeds nu moet worden nagedacht over alternatief gebruik, waarbij voorop moet blijven staan dat het landelijk karakter en het slagenlandschap gehandhaafd blijven en ook het milieu niet wordt aangetast.

De keuzes die nog gemaakt moeten worden, moeten passen binnen de volgende visie op hoofdlijnen:

Bergambacht dient een gemeente te zijn, die:

- **zorgt voor een adequate huisvesting van de eigen inwoners van jong tot oud**
- **voorwaarden schept om het inwoneraantal en de leeftijdsopbouw dusdanig te houden dat voorzieningen en verenigingsleven op het huidige peil in stand kunnen blijven**
- **zorgt voor de handhaving van het dorpse karakter van de kernen door de bouw van woningen welke qua verschijningsvorm passen in de omgeving en waarbij het openbaar groen en de speelgelegenheden blijven bestaan**
- **een voorwaardenscheppend beleid formuleert om de middenstand in Bergambacht op het huidige peil te houden en in de kernen Ammerstol en Berkenwoude minimaal de eerste levensbehoeften te verkrijgen zijn**

- **samen met de andere K5-gemeenten zorg draagt voor aansluiting van het werkaanbod aan de te creëren en te handhaven werkgelegenheid in de Krimpenerwaard, waarbij laag- en ongeschoold personeel en ouderen niet uit het ood mogen worden verloren**
- **zorgt voor een handhaving van het veenweidegebied en een duurzame agrarische sector met een verantwoord medegebruik voor wonen, werken, natuur en recreatie**
- **zijn toeristische en recreatieve potenties samen met de andere gemeenten in de Krimpenerwaard weet te benutten**
- **zorg draagt voor een redelijk onderhoudsniveau van de openbare ruimte en de leefomgeving en toeziet op goede (sub)regionale ontsluiting en goede openbaarvervoervoorzieningen**
- **het gebruik van milieuvriendelijke energie en stoffen propageert en meehelpt aan het realiseren van een goede binnenwaterkwaliteit en -kwantiteit**

Visie gemeenschap.

Bergambacht moet een veilige, leefbare en levensloopbestendige gemeente zijn met eigentijdse gebouwen en terreinen voor educatieve, medische, sociaal-culturele, sportieve en recreatieve activiteiten en eveneens een gemeente die haar verenigingsleven en vrijwilligers koestert als belangrijke dragers van een vitale gemeenschap.

Ook hier moet worden beseft dat de gemeente op dit moment zeer goed bedeed is, maar dat het geen automatisme is dat alle voorzieningen in stand kunnen blijven. Vele voorzieningen worden nu gebruikt omdat sprake is van een bloeiend verenigingsleven en veel vrijwilligers. Het hoeft geen betoog dat het verenigingsleven één van de belangrijkste peilers onder een leefbare samenleving is. Bij een steeds verder gaande individualisering van de samenleving –welke ook niet aan Bergambacht voorbij zal gaan - zal zowel door gemeente als verenigingen geïnvesteerd moeten worden aan het instandhouden van verenigingen en het enthousiasmeren van de inwoners voor het doen van vrijwilligerswerk. Het inschakelen van jongeren bij dit werk is van essentieel belang. Daarnaast zal de gemeente – daar waar mogelijk – voorwaardenscheppende kaders moeten ontwikkelen om voorzieningen in stand te houden.

Indien het bestaan van voorzieningen bedreigd wordt zal eerst gekeken moeten worden of door de combinatie van gebruik een functieverbetering kan worden bereikt. Daar waar dit niet mogelijk is (dit kan om financiële redenen zijn, maar b.v. ook doordat een gecombineerd gebruik van voorzieningen geen voldoende oplossing biedt) zal in K5-verband gezien moeten worden of bundeling van voorzieningen mogelijk is, waarbij dan ook in sommige gevallen gekeken moet worden naar de (on)mogelijkheden van lokale steunpunten of andere vormen waardoor gewaarborgd kan worden dat lokaal toch bepaalde producten aanwezig zijn. Als voorbeelden zijn b.v. te noemen spreekuren van huisartsen, (zorg)loketten en uitleenposten.

Een veilige gemeente wordt niet slechts gebouwd door te zorgen voor een veilige woon- en werkomgeving met veilige kind- en mindervaliden-vriendelijke wegen, maar is slechts realiseerbaar indien de inwoners en andere gebruikers van de openbare ruimte zich gedragen zoals dit zou moeten. Normen en waarden zijn voor ieder individu anders, maar de basis is en moet blijven: wees zuinig op alles, als was het je eigendom en stel als grens aan je eigen vrijheid het punt waarop je je medemens in zijn vrijheid gaat beknotten en heb respect voor een ander en zijn of haar mening. Daarnaast zal de overheid moeten zorgen voor de instandhouding van adequate dienstverlenende en hulporganisaties.

Het lijkt of hier zonder meer consensus bestaat, maar ook ten aanzien van dit aspect van de samenleving wordt deze bedreigd door gebrek aan geld en menskracht bij dienstverlenende en hulporganisaties. Het op peil houden van de brandweerborg zal alleen mogelijk zijn als er voldoende vrijwilligers blijven, want een volledig beroepskorps zal onbetaalbaar zijn. Het regionaliseren lost dit probleem niet op.

In een tijd dat de gemeentelijke financiën krap zijn of worden is het bezuinigen op kunst en cultuur en internationale samenwerking een vaak gemaakte keuze. Maar ook deze onderwerpen zijn van essentieel belang voor het instandhouden van een vitale samenleving. Keuzes zijn daarbij uiteraard wel aan de orde. Een kleine gemeente kan niet de gehele mondiale problematiek beschouwen, maar kan zeer goed via en band met een gemeente of landsdeel ergens in de derde wereld, samen met een actieve groep lokale vrijwilligers veel doen voor die samenleving. Gezien de bestaande contacten met Kandi in de republiek

Benin ligt het voor de hand deze band te behouden en te intensiveren via de lokale vrijwilligersorganisatie. Bij kunst en cultuur ligt een duidelijke link naar recreatie en toerisme b.v. in de vorm van kunstroutes, open dagen e.d. Ook hier spelen vrijwilligers een prominente rol en is de gemeente veel meer een organisatie die voorwaardenscheppend bezig dient te zijn en in de communicatie en voorlichting mede behulpzaam kan zijn.

De keuzes die b.v. door financiële omstandigheden gemaakt moeten worden moeten passen binnen de volgende visie op hoofdlijnen:

Bergambacht dient een gemeente te zijn, die:

- **primair streeft naar de instandhouding van de thans in de drie kernen aanwezige educatieve, medische, sociaal-culturele, sportieve voorzieningen en waar mogelijk en gewenst komt tot een verbreding van de voorzieningen in c.q. op bestaande accommodaties;**
- **indien de instandhouding van voorzieningen in kernen in gevaar komt eerst zal bezien of door gecombineerd gebruik behoud kan worden veilig gesteld.**
- **indien voorzieningen lokaal toch niet in stand kunnen blijven zal streven naar bundeling van voorzieningen in K5-verband, waarbij zo veel als mogelijk is op lokaal (kernen)niveau een hulpvoorziening als b.v. loket, spreekuur of uitleenpunt gerealiseerd moet worden;**
- **zorgt voor een veilige, kind- en mindervalide vriendelijke woonomgeving;**
- **(mede) zorgt voor de instandhouding van goed uitgeruste en geoefende dienstverlenende organisaties zoals politie, brandweer, rampenorganisatie en ambulance;**
- **daar waar mogelijk de algemeen in de maatschappij aanvaarde normen en waarden respecteert, propageert en (mede)handhaaft;**
- **het hebben van vrijwilligers blijft zien als een van de belangrijkste peilers bij het instandhouden van een vitale gemeenschap;**
- **kunst en cultuur mede in relatie tot (dag)toerisme ziet als belangrijke factor voor de leefbaarheid van kernen;**

Visie bestuur en burgers.

Bergambacht moet een zelfstandige en bestuurlijk levensvatbare gemeente zijn die met andere gemeenten samenwerkt indien dit om organisatorische, financiële of kwalitatieve redenen van belang is voor de lokale samenleving. De samenwerking tussen de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard dient hierbij een belangrijke plaats in te nemen. Het Bergambachtse gemeentebestuur moet openstaan voor signalen vanuit de samenleving en daarop inspelen via een gestructureerd overleg met het maatschappelijk middenveld. Bergambacht moet tevens een gemeente zijn waar burgerparticipatie en informatievoorziening een belangrijke plaats innemen en de dienstverlening als primaire taak wordt gezien, de handhaving consistent wordt uitgevoerd, de besluitvorming transparant is en waar een duidelijke afbakening is tussen de taken van raad en college en waar doelmatigheid en rechtmatigheid als belangrijke peilers van bestuur worden ervaren.

Veel minder dan bij de vorige twee hoofdgroepen zijn in deze groep moeilijke keuzes te verwachten. Reeds meermalen is uitgesproken dat aan de zelfstandigheid van de gemeente bestuurlijk niet mag worden getornd en dat uitsluitend daar zal worden samengewerkt waar dit om organisatorische, financiële of kwalitatieve redenen in het belang van de lokale samenleving is.

Bij de controlerende taak van de raad zullen een K5-rekenkamer en de opdrachtformulering door de raad aan de accountant belangrijke peilers zijn om de wettelijke taak goed te kunnen uitoefenen.

Vaststelling van beleid is één, maar zonder handhaving is sprake van een loos gebaar. Bij het bepalen van beleid zal dus ook en zeker niet in de laatste plaats gekeken moeten worden naar de handhaafbaarheid van dat beleid en of de kosten die met zo'n handhaving gepaard gaan wel in verhouding staan tot het doel van de te handhaven bepalingen, voor zover sprake is van gemeentelijk beleid. Bij een doorlichting van de gemeentelijke verordeningen zal blijken dat een aantal verboden in b.v. een Algemeen Plaatselijke Verordening niet wordt gehandhaafd en wellicht zelfs niet eens bekend is bij grote groepen van burgers. De vraag zal dan gesteld moeten worden: hebben de bepalingen nut en zo ja hoe maken wij aan onze inwoners bekend dat die voorschriften er zijn en wie wordt belast met de controle op de handhaving. Een aantal voorschriften zal gehandhaafd moeten worden om excessen te kunnen bestrijden, maar dat zal dan ook duidelijk moeten worden aangegeven. Een consistente handhavingsstrategie maakt dat de geloofwaardigheid van het bestuur wordt versterkt.

Transparantie, inspraak, interactief bestuur, verantwoording en dienstverlening zijn niet zo maar modieuze kreten, maar zijn alle belangrijke items om de burgers enerzijds bij het gemeentelijk beleid te betrekken en anderzijds te informeren over de besluitvorming en de daarbij gemaakte afwegingen. Door een goede interactie met de burgers zal begrip worden gekweekt en zal de burger eerder begrip kunnen opbrengen voor een genomen beslissing ook al valt die voor betrokkene niet positief uit. Bij de dienstverlening zal wel een afweging moeten worden gemaakt tussen wat optimaal is en wat betaalbaar is. Een 24uurs dienstverlening is onbetaalbaar, maar ook bij beperkte openingstijden van de secretarie is lang niet altijd gewaarborgd dat een ieder direct kan worden geholpen. Bij de dienstverlening zal binnen afzienbare tijd een grote verschuiving plaatsvinden van dienstverlening aan balies naar dienstverlening langs elektronische weg. (internet) De digitalisering van overheidsdocumenten en archiefbestanden is daarbij noodzakelijk.

Bij de verdere ontwikkeling van de samenwerking, gemeentelijke organisatie en bestuur, dienstverlening, transparantie, verantwoording, inspraak en handhaving moeten de volgende hoofdlijnen van beleid de leidraad zijn:

Bergambacht dient een gemeente te zijn, die:

- **zelfstandig wil blijven maar daar wil samenwerken met andere gemeenten indien dit om organisatorische, financiële of kwalitatieve redenen in het belang van de lokale samenleving is en waarbij een samenwerking tussen de Krimpenerwaardgemeenten essentieel is;**
- **rechtmatigheid en doelmatigheid hoog in het vaandel heeft;**
- **een consistent handhavingsbeleid uitvoert en niet handhaafbare voorschriften in principe schrapt;**
- **in alle openheid verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de genomen besluiten;**
- **burgerparticipatie en –informatie hoog in 't vaandel heeft staan;**
- **de dienstverlening aan de burgers als een van de meest essentiële taken beschouwt.**

THEMA 1.1 WONINGBOUW en -VERBETERING.

Missie:

- Realisatie van een zodanig aantal woningen dat de eigen inwoners een adequate huisvesting kan worden geboden.
- Realisatie van een dusdanig aantal woningen dat het inwoneraantal en de leeftijdsopbouw op het huidige peil blijft, zodat de thans bestaande voorzieningen gehandhaafd kunnen blijven.
- Al dan niet in (sub)regionaal verband zorgen voor een adequate huisvesting van verstandelijk gehandicapten, daklozen, verslaafden e.d.
- De nieuwbouw moet voldoen aan de eisen van Duurzaam Bouwen, levensloopbestendigheid (m.u.v. specifieke starterswoningen) en Politiekeurmerk Veilig Wonen.
- Bevordering van de doorstroming binnen de huurwoningvoorraad zodat de dure en goedkope scheefheid wordt terug gedrongen en senioren zoveel als mogelijk een aan hun wensen aangepaste woning kunnen betrekken.
- De bouw van seniorenwoningen dient gerealiseerd worden binnen de kaders welke gesteld zijn/worden in de lokale uitwerking van het Pact van Savelberg.
- Vaststelling nieuwe huisvestingsverordening in (sub)regionaal verband
- Tegengaan van verpaupering van straten en buurten
- Zorgen voor een wijkopbouw die zowel qua verhouding koop-huur als qua bevolkingssamenstelling en –opbouw gevarieerd is en blijft.
- Zorgen voor een goede leefomgeving naast een goede kwaliteit van de woningvoorraad.
- Verstening open veenweidegebied niet toestaan tenzij binnen het stedelijk gebied (incl.witte vlek) er geen of financieel onhaalbare locaties voorhanden zijn, terwijl de ruimte wel noodzakelijk is om de visie t.a.v. woningbouw en –verbetering te realiseren.

Visie:

Een gemeente die een dusdanige productie en renovatie realiseert dat de eigen inwoners adequate huisvesting kan worden geboden en daarnaast een zodanige instroom kan plaatsvinden dat het inwoneraantal en de leeftijdsopbouw zo blijft dat de voorzieningen op het huidige peil gehandhaafd kunnen blijven.

Benodigde succesfactoren:

- Rijks- en provinciaal beleid dat het mogelijk maakt de missie te realiseren
- Up tot date digitale bestemmingsplannen en/of planologische randvoorwaarden die het mogelijk maken bouwaanvragen snel af te handelen.
- Een goede verstandhouding en overlegstructuur tussen gemeente en corporaties
- Concrete afspraken en exploitatieovereenkomsten met projectontwikkelaars Bouw welke zoveel als mogelijk aansluit bij de lokale behoeften
- Goede (sub)regionale samenwerking op het gebied van woningbouw en –toewijzing.
- Draagvlak bij de bevolking en met name bij de direct omwonenden van de bouwlocaties
- Bekendheid van de bouwvoornemens bij de inwoners

Doelen:

- Prestatieafspraken met woningcorporaties
- Handhaving vier-weken-hek in (sub)regionale huisvestingsverordening, alsmede opname van optimale mogelijkheden tot labeling van woningen voor bepaalde (doel)groepen zolang de bescherming van de lokale woningmarkt noodzakelijk is gezien in het licht van de huisvesting van de eigen inwoners.
- Realisatie van de nieuwbouw zoals voorzien in de kadernota Wonen eventueel aangevuld met bouw die nodig is om inwoneraantal en leeftijdsopbouw dusdanig te houden dat de voorzieningen op het huidige peil gehandhaafd kunnen blijven.
- Tegengaan hoger percentage vergrijzing en ontgroening dan de landelijke tendens
- Realisatie (ver)nieuwbouw en renovatie dat verpaupering van straten en/of wijken wordt tegen gegaan en de wijkopbouw zowel qua verhouding koop-huur als qua bevolkingssamenstelling en –opbouw gevarieerd blijft.
- Duidelijke afspraken en exploitatieovereenkomsten met projectontwikkelaars over de bouw, de fasering, kwaliteit en soort woningen, alsmede over de aanleg, kwaliteit en onderhoud van de infrastructuur en woonomgeving.
- Voeding van het fonds dorpsuitleg via stortingen per te bouwen woning in de exploitatiegebieden.
- Handhaving van het onderhoudsniveau van de woonomgeving

THEMA 1.2 ECONOMIE.

Visie:

Een gemeente die dusdanige randvoorwaarden schept dat het winkelbestand minimaal op het huidige peil blijft en de overige bedrijvigheid aansluit bij het lokale/subregionale aanbod zowel kwalitatief als kwantitatief

Missie:

- Het blijvend realiseren van voorwaardenscheppend beleid voor op peil houden van het winkelbestand in de kern Bergambacht en met name binnen het winkelconcentratie-gebied en het realiseren van een tweede supermarkt in het goedkope segment (discounter)
- Het realiseren van een dorpsuper in de kernen Ammerstol en Berkenwoude.
- Het uitbouwen van het aantal standplaatsen en staanuren op de minimarkten in de kernen Ammerstol en Berkenwoude met name in de foodsector
- De ontwikkeling van circa 11 ha bedrijfsterrein (Dijklaan Oost, vierde fase)
- Revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen
- Creëren van ten minste 2500 banen in K5-gebied in de komende 10 jaar.
- Slechts verstening open veenweidegebied toestaan indien het werkgelegenheidsaanbod in de Krimpenerwaard meer bedrijfsterreinoppervlakte – naast de reeds geplande hectares in het streekplan - noodzakelijk maakt dan wel deze nieuwe terreinen noodzakelijk zijn i.v.m. verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven uit de woonomgeving.

Benodigde succesfactoren:

- Up to date bestemmingsplannen voor winkelgebied en bedrijfsterreinen
- Publiek/private samenwerking (gemeente-middenstand-bedrijfsleven)
- samenwerking met andere overheden waaronder de overige K5-gemeenten
- Grondverwerving
- Draagvlak
- Bekendheid

Doelen:

- Het realiseren van een tweede supermarkt in het discountersegment
- Het vervaardigen van een bestemmingsplan voor de bebouwde kommen van de gemeente waarin een voorwaardenscheppend beleid wordt geformuleerd voor de verdere versteviging van het winkelconcentratiegebied Bergambacht
- Het vergroten en upgraden van het winkelconcentratiegebied met name de hoek Hoofdstraat/Burgemeester Uilkensstraat/Schelpenpad en de toegang Badhuisstraat-H.B.Nederburghstaat.
- Het blijvend –samen met anderen - actief zijn om te komen tot een dorpsuper in Ammerstol en Berkenwoude en dan niet in combinatie met andere nieuwe ontwikkelingen

- Realiseren van een voorwaardenscheppend juridisch kader dat het mogelijk maakt de nieuwe werkgelegenheid beter af te stemmen op het subregionaal aanbod.
- Het in K5-verband op korte termijn realiseren van de vierde fase bedrijfsterrein Dijklaan-Oost
- De realisatie van een tweede volwaardige ontsluiting van Dijklaan-Oost door de aanleg van een rotonde in de Provincialeweg aan de oostzijde van de grens van de vierde fase in de 210 (Provincialeweg)

- Het formaliseren van een gestructureerd overleg tussen gemeente en de middenstandsvereniging Onderling Belang en de Ondernemerskring Bergambacht
- Het in K5 verband opzetten van een structureel overleg met de Federatie van Ondernemers in de Krimpenerwaard (FOK) en de Kamer van Koophandel Rotterdam
- Het samen met de middenstandsvereniging verder opzetten en verbeteren van promotiemateriaal en de organisatie van publiekaantrekkende activiteiten
- Uitbreiding van de parkeervoorzieningen in de nabijheid van het winkelconcentratiegebied en het autoluw/autovrij maken van het winkelconcentratiegebied tijdens de openingsuren van de winkels (de bevoorrading zal dan ook buiten die uren moeten gaan plaatsvinden)

THEMA 1.3 TOEKOMST VEENWEIDEGEBIED.

Visie:
Bescherming van het veenweidegebied door middel van een versterking van het economisch draagvlak voor een duurzame agrarische sector en een verantwoord medegebruik voor wonen, werken, natuur en recreatie.

Missie:

- Behoud van de agrarische, landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische kwaliteiten
- Handhaving en bevordering van een vitaal platteland
- Handhaving van het voor de Krimpenerwaard unieke slagenlandschap

Benodigde succesfactoren:

- Medewerking andere overheden
- Publiek/private samenwerking
- Draagvlak met name onder de agrariërs
- Financiële middelen met name in subsidiesfeer door hogere overheden en EU richting agrariërs (o.a. Leader, Plattelands Ontwikkelingsplan POP en Provinciaal Investeringsbudget Landelijk Gebied)
- Bekendheid met (on)mogelijkheden bij de gebruikers van het landelijk gebied

Doelen:

- Het behoud van het veenweidegebied met een substantiële weidegang door rundvee
- Handhaving voldoende agrarische gezinsbedrijven door optimalisering van mogelijkheden subsidies (b.v. voor natuuronderhoud) en ontwikkeling nevenactiviteiten
- Scheppen van optimale mogelijkheden voor de grondgebonden veehouders om door middel van nevenactiviteiten de gezinsbedrijven levensvatbaar te houden, omdat de grondgebonden veehouderij in het veenweidegebied blijvend wordt gezien als drager van het landschap en de daarin voorkomende natuurwaarden.
- Niet onbeperkt toestaan van megabedrijven zonder of met slechts marginale weidegang
- Inschakeling grondgebonden veehouders bij landschapsbeheer.
- Tegengaan van verloedering landschap d.m.v. landgoederen.
- Optimaal gebruik van de ruimte-voor-ruimteregeling m.b.t. sanering oude niet cultuurhistorisch relevante bedrijfsbebouwing.
- Bevorderen van het medegebruik van het landschap voor wonen, recreëren en natuurontwikkeling.
- Verwijdering oude niet cultuurhistorisch belangrijke bedrijfsopstallen en andere bouwwerken bij opheffing agrarische functies
- In oude luister herstellen van erfbplantingen, geriefbosjes en veenputten
- Flora- en faunabescherming en waar mogelijk herstel natuurwaarden

THEMA 1.4 RECREATIE en TOERISME.

Visie:
Een gemeente die haar
recreatieve en toeristische
potenties weet te benutten

Missie:

- Het realiseren van ontbrekende wandel- en fietspaden
- Het aanleggen van dagrecreatieve voorzieningen met aandacht voor de natuurwaarden
- Het aanleggen van voldoende parkeergelegenheid
- Het in (sub)regionaal verband beter bekend maken van de dagrecreatieve en toeristische mogelijkheden
- Het bevorderen van kamperen bij de boer, bed en brackfastvoorzieningen en alternatieve bijzondere overnachtingsmogelijkheden
- Instandhouding van het veenweidelandschap als belangrijke kwaliteitsdrager van onder andere recreatieve activiteiten.

Benodigde succesfactoren:

- Betere samenwerking tussen de organisaties op het gebied van recreatie en toerisme en het aanwijzen van een regievoerende instantie
- Voldoende financiële middelen (ook van derden)
- Publiek/private samenwerking
- Medewerking van andere overheden
- Grondverwerving
- Draagvlak
- Bekendheid

Doelen:

- Het vergroten van de dagrecreatieve voorzieningen waaronder landschapselement Veerweg-Bergstoep
- Het aanleggen van fiets- en wandelpaden (b.v. verbinding Tussenlanen-Kadijk ter hoogte van Weegbree al dan niet in combinatie met een tweede landschapselement)
- Het enthousiasmeren van bewoners van het landelijk gebied voor het ontwikkelen van overnachtingsmogelijkheden voor recreanten
- Mede opzetten en verbeteren van promotiemateriaal (fietsroute kaarten met bezienswaardigheden, infopanelen, recreatieve voorzieningen en bezoekmogelijkheden)
- Aanleg parkeervoorzieningen
- Mogelijkheden voor kano- en fietsenverhuur
- Grotere betrokkenheid agrariërs bij recreatie en toerisme (bezoekmogelijkheden boerderijen incl. kaasmakerijen en oude ambachten)

THEMA 1.5 VERKEER EN VERVOER.

Visie:

Een verkeersveilige gemeente die haar wegen op een redelijk onderhoudsniveau houdt en die via goede secundaire wegen en openbaar vervoerlijnen verbonden is met de steden in de directe omgeving.

Missie:

- Het op peil houden van de wegen door het groot onderhoud daaraan, conform de vastgestelde meerjarenplanning uit te voeren.
- Aanleg van een volwaardige tweede ontsluiting van het bedrijventerrein Dijklaan-Oost (zie ook thema 1.2)
- Aanleg oostelijke ontsluiting bebouwde kom Bergambacht noord via aan te leggen rotonde (zie vorig punt)
- Aanleg rotonde N210/N207/N478 ter bevordering van een vlotte doorstroming doorgaand verkeer in combinatie met een extra wijkontsluiting Westerweeren;
- Een blijvende aandacht bij provincie vragen voor een spoedige aanleg van de zuidwestelijke rondweg Gouda
- Een blijvende aandacht vragen bij de provincie voor een goed onderhoud van de provinciale wegen en de snelle uitvoering van de reconstructie van de N210 tussen Bergambacht en Krimpen aan den IJssel;
- Aanleg parallelwegen langs N478 en N207 tbv landbouwverkeer ter ontlasting van de wegen binnen de bebouwde kom
- Handhaving goede openbaarvervoer-voorzieningen.
- Handhaving vrachtwagenparkeerterrein aan de Veerweg voor bepaalde groepen.

Benodigde succesfactoren:

- Financiële mogelijkheden om voorziening wegen op peil te houden.
- Medewerking provincie t.a.v. randweg, aanleg parallelwegen tbv landbouwverkeer en onderhoud secundaire wegen
- Voldoende vrijwilligers voor buurtbusprojecten
- Medewerking Connexxion m.b.t. openbaar busvervoer en buurtbusprojecten
- Financiële middelen om de gemeentelijke bijdragen in kosten aanleg rotondes te kunnen voldoen
- Financiële middelen om parkeerterrein voor grote vrachtauto's te kunnen blijven exploiteren

Doelen:

- Het handhaven van een goed onderhoudsniveau van de gemeentelijke wegen
- Handhaving en uitbreiding van snelheidsremmende voorzieningen zodat het 30km-regime wordt nageleefd.
- Het optimaliseren van een goede ontsluiting van de Krimpenerwaard via randweg Gouda
- Het verbeteren van de bestaande secundaire wegen door de provincie
- De aanleg van rotondes ter ontsluiting bedrijventerrein Dijklaan-oost en ter bevordering van de doorstroming N210/N207/N478 en extra ontsluiting Westerweeren
- Weren van geparkeerde vrachtauto's in de avond- en nachtelijke uren alsmede in de weekenden

- Handhaving bestaande buslijnen, routes en de frequenties 197 (Gouda- Schoonhoven v.v.); 195/295 (Rotterdam, metro Capelsebrug-Utrecht v.v.) en 194 (Rotterdam, metro Capelsebrug-Lekkerkerk-Bergambacht v.v.)
- Handhaving buurtbus Lekkerkerk-Berkenwoude-Stolwijk (N452)
- Handhaving veerdienst Bergstoep binnen de huidige afvaartijden.
- Optimalisering van de diverse aansluitingen van het openbaar vervoer en wacht- en schuilgelegenheden, (beveiligde)fietsenstallingen en carpoolplaatsen.
- Aanleg beperkt aantal parkeerplaatsen voor aanhangers i.v.m. beperkte bruikbaarheid (gewichtsbeperving tot 15 ton) van de polderwegen.
- Aanleg parallelwegen langs N478 en N207 tbv landbouwverkeer

THEMA 1.6 MILIEU en WATER.

Missie:

- Kostendekkende inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en realisatie van een optimaal (subregionaal) brengstation voor die afvalstoffen
- Aansluiting van alle panden op het rioleringsstelsel tenzij dit slechts kan tegen niet reële kosten
- Het op peil houden van de kwaliteit van de gemeentelijke riolering.
- Het op peil houden van de watergangen door het conform de meerjarenplanning uitvoeren van baggerwerkzaamheden.
- Aanleg meer natuurvriendelijke oevers.
- Het zoveel als mogelijk terugdringen van milieubelastende middelen en materialen bij werkzaamheden die door dan wel in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd.
- Bevordering terugdringing gebruik fossiele brandstoffen en stimulering opwekking duurzame energie.
- Realisatie van een adequaat milieuvergunningen- en beheersniveau (zie voor handhaving thema 3.3)
- Bestrijding van zwerfvuil en verdere bevordering van gescheiden afvalstoffeninzameling.
- Tegengaan van bodem- en waterbodemonverontreinigingen
- Handhaving huidige waterbergingscapaciteit .
- Bevordering waterkwaliteit van het binnenwater.
- Verdere uitwerking van het principe “de vervuiler betaalt”
- Verwijdering of isolatie van bestaande bodemverontreinigingen

Benodigde succesfactoren:

- Goede samenwerking met andere K5-gemeenten op gebied afvalinzameling
- tijdige actualisering van meerjarenplanningen
- voldoende gemeentelijke middelen
- actieve medewerking van bedrijven en inwoners bij de terugdringing van milieuverontreinigingen en bij afvalscheiding
- actieve medewerking agrariërs in het kader van het project “Schoon water in de Krimpenerwaard”
- innovatieve en toepasbare ideeën t.a.v. opwekking en toepassing duurzame energie
- ruimte voor waterberging

Doelen:

- realisatie (sub)regionaal brengstation huishoudelijk afval
- handhaving van een goed onderhoudsniveau van riolering en waterbodems
- tegengaan verpaupering woonomgeving door bestrijding zwerfvuil, zorgen voor voldoende afvalbakken, hondentoiletten, hondenpoepbakken en uitvoeren openbaar groenonderhoud conform onderhoudscontract
- realisatie van voldoende watercompensatie bij uitbreiding verhard oppervlak en demping watergangen. Daar waar mogelijk deze watercompensatie combineren met milieuvriendelijke oevers en gebruik water voor andere (recreatieve, sportieve of jeugd) doeleinden.

Visie:

Het handhaven en versterken van een duurzame leefomgevingskwaliteit en bevordering gebruik van milieuvriendelijke energie en stoffen alsmede handhaving waterbergingscapaciteit en verbetering binnenwaterkwaliteit.

- Actieve participatie in project Schoon water in de Krimpenerwaard en terugdringing van lozingen op het oppervlaktewater.
- realisatie en handhaving van een adequaat milieuvergunningen- en beheersniveau
- realisatie van maatregelen genoemd in het gemeentelijk rioolbeheerplan
- terugdringing van het gebruik van fossiele brandstoffen en bevordering opwekking duurzame energie in samenwerking met andere overheden.
- Invoering van diftar in regionaal verband.
- Terugdringen gemeentelijk gebruik milieubelastende middelen en materialen

THEMA 2.1 VOORZIENINGEN.

Visie:
Het handhaven van de voorzieningen welke thans in de drie kernen aanwezig zijn op het huidige peil.

Missie:

- Het handhaven van de huidige voorzieningen voor de inwoners van de drie kernen van de gemeente.
- Het op peil houden van de bestaande voorzieningen door middel van een voldoende hoge storting in de onderhoudsfondsen
- Vaststelling van een subsidieverordening voor sociaal-culturele, sportieve en recreatieve initiatieven en activiteiten, in georganiseerd verband

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende gemeentelijke middelen
- Subsidie- en sponsormogelijkheden
- Bloeiend verenigingsleven
- Voldoende vrijwilligers

Doelen:

- optimale benutting subsidiemogelijkheden bij andere overheden en instellingen.
- instandhouding van een sociaal-cultureel gebouw per kern
- instandhouding seniorenontmoetingsaccommodatie per kern
- instandhouding jeugdsociëteit per kern
- instandhouding bibliotheekvoorziening per kern
- instandhouding sportzaal in Ammerstol en Berkenwoude en sporthal in Bergambacht
- instandhouding huidige aantal voetbalvelden en tennisbanen in de drie kernen
- instandhouding huidig aantal speel- en trapveldjes (incl.speeltoestellen) in de drie kernen
- instandhouding overdekt zwembad in Bergambacht en openlucht jeugdbad in Berkenwoude.
- Optimale benutting van de voorzieningen
- Beheersing kosten

THEMA 2.2 ONDERWIJS.

Missie:

- Het handhaven van de huidige peuter- en basisschoolvoorzieningen in de drie kernen van de gemeente in eigentijdse schoolgebouwen.
- Voorkoming van voortijdig schoolverlaten en de bevordering van voor- en vroegschoolse eductatie.
- Het op peil houden van de bestaande voorzieningen met betrekking tot de kinderopvang
- Adequate handhaving van de leerplicht in K5- verband
- Handhaving professionele leiding peuterspeelzalen
- Handhaving schoolzwemmen op het huidig niveau

Visie:
Het handhaven van de basisonderwijs-voorzieningen en peuterscholen in de drie kernen en kinderopvangvoorzieningen, .

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende gemeentelijke middelen
- Goede naam voor wat betreft schoolcultuur en lesprogramma's
- Terugdringing schoolverzuim en vroegtijdig school verlaten

Doelen:

- instandhouding en kwalitatief op peil houden van de schoolgebouwen.
- Beheersing kosten
- Goede voorlichting en goede samenwerking met politie en justitie en hulpverlening m.b.t. terugdringing schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten.
- Een VVE-beleid dat zich richt op alle ontwikkelingsterreinen van het jonge kind en een maximale beleidsvrijheid creëert voor de scholen binnen het gemeentelijk vast te stellen financiële kader.

THEMA 2.3 WELZIJN en ZORG.

Visie:
Het scheppen van een leefbare en levensloop bestendige gemeente met aandacht voor alle bevolkingsgroepen.

Missie:

- Goede en voldoende huisvesting voor ouderen en mindervaliden.
- Realisatie c.q. handhaving van voldoende intramurale en extramurale zorg
- Aandacht voor jongeren, minima en andere kwetsbare groepen in de lokale samenleving

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende gemeentelijke middelen
- Voldoende subsidiemogelijkheden o.a. via Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV)
- Samenwerking tussen de vele “spelers” in het veld
- Detacheringsmogelijkheden bij het bedrijfsleven voor kansarmen op de arbeidsmarkt.
- Goede voorlichting
- Geen verdere individualisering van de samenleving

Doelen:

- Realisatie en/of aanpassing van een genoegzaam aantal woningen voor oudere en mindervalide inwoners binnen de zorgzones.
- Realisatie van voldoende intramurale zorg in Bergambacht zodat minimaal de eigen inwoners via verzorging- en verpleegvoorzieningen gehuisvest kunnen blijven in de eigen gemeente.
- Realisatie van een subregionale polikliniekdependance in Bergambacht
- Handhaving extramurale medische zorg (huisartsenpraktijken in Bergambacht en spreekuren in de kernen Ammerstol en Berkenwoude)
- Handhaving tandartsvoorzieningen in de gemeente
  - Versterking van (de positie) mantelzorg.
  - Realisatie en uitbouw zorgloket
  - Realisatie zorgboerderij(en)
  - Instandhouding voldoende speelgelegenheden voor de jeugd
  - Voorkoming uitsluiting van kansarmen.
  - Optimalisering van de arbeidsmarkttoetreding voor kansarmen en herintreders

THEMA 2.4 VEILIGHEID.

Visie:
Het instandhouden van een sociaal veilige gemeente met verkeersveilige en kindvriendelijke woonomgeving en adequate dienstverlenende instanties.

Missie:

- Realiseren en instandhouden van een sociaal veilige gemeente.
- Realiseren en instandhouden van een verkeersveilige en kindvriendelijke woonomgeving.
- Terugdringing vandalisme, drugs- en alcoholgebruik
- Zero-tolerans beleid ten aanzien van discriminatie en intimidatie
- Controle en handhaving voorschriften m.b.t. risicovolle bedrijven
- Instandhouding van een adequate brandweervoorziening in K5-verband

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende gemeentelijke middelen
- Voldoende middelen van andere overheden waaronder GDU (Gebundelde Doel Uitkering)
- Goede samenwerking tussen de diverse disciplines(o.a. politie, justitie, gemeente, welzijnswerk, thuis- en jeugdzorg, scholen)
- Sociaal toezicht
- Goede opvoeding en vorming door ouders en onderwijsinstellingen
- Brede acceptatie van de algemeen in de maatschappij aanvaarde normen en waarden.
- Goed werkende buurtbemiddeling
- Goed functionerende politie- en brandweerorganisatie

Doelen:

- Meer blauw op straat zonodig aangevuld met particulier toezicht
- Goede verlichting van de openbare ruimte
- Handhaving en optimalisering van de 30km-zones in de bebouwde kommen
- Creëren van veilige oversteken voor voetgangers en fietsers van de provinciale wegen bij voorkeur via rotondes.
- Oprichting stichting die (lokaal) meldpunt veiligheid in de woonomgeving gaat beheren
- instandhouding en kwalitatief op peil houden van de (sport)accommodaties.
- Instandhouding voldoende speelgelegenheid voor de jeugd
- Terugdringing vandalisme en alcohol- en drugsgebruik
- Voldoende vrijwilligers voor de instandhouding van een adequaat brandweerkorps met professionele leiding
- Een goed functionerend alarmeringssysteem en rampenzender
- Up tot date houden van het gemeentelijke rampenplan en oefening/scholing gemeentelijk betrokkenen.

THEMA 2.5 KUNST en CULTUUR.

Visie:
Een gemeente die kunst en cultuur
beschouwd als mededragers van de
vitaliteit van de gemeenschap

Missie:

- Het faciliteren van het particulier initiatief en verenigingsleven op deze gebieden en het binnen de gemeentelijke financiële mogelijkheden subsidiëren
- Het binnen de financiële kaders en conform subsidieverordening ondersteunen van lokale verenigingen en stichtingen
- Zonodig behulpzaam zijn bij het werven en coachen van vrijwilligers
- Het via een aankoopbeleid aanschaffen van kunstwerken voor de openbare ruimte
- Behoud en bescherming cultureel erfgoed
- Behoud en bescherming monumenten

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende gemeentelijke middelen
- Voldoende financiële faciliteiten van andere overheden en sponsors(b.v. bedrijfsleven)
- Voldoende actieve verenigingen en stichtingen op het gebied van kunst en cultuur
- Enthousiaste inwoners het initiatieven op het gebied van kunst en cultuur.

Doelen:

- Het instandhouden van de bestaande verenigingen op het gebied van kunst en cultuur
- Het stimuleren van kunst en cultuur op lokaal niveau
- Het aankopen van kunstwerken t.b.v. de openbare ruimte
- Bescherming cultuurhistorische lintbebouwing en slagenlandschap

THEMA 2.6 VRIJWILIGERSBELEID.

Visie:
Het instandhouden en verder uitbreiden van het aantal vrijwilligers in allerhande verbanden ten einde de vitaliteit van de gemeente en haar kernen te waarborgen.

Missie:

- Het stimuleren van het vrijwilligerswerk
- Bekendheid blijven geven aan het grote maatschappelijke nut van het instituut vrijwilliger voor de lokale samenleving

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende gemeentelijke middelen
- Voldoende middelen van andere overheden waaronder TSVbudget (Tijdelijke Stimulering Vrijwilligerswerk)

Doelen:

- Het behulpzaam zijn bij het werven en coachen van vrijwilligers ten einde de diverse voorzieningen en activiteiten voor alle doelgroepen van de samenleving binnen de gemeente in stand te houden en zo mogelijk uit te breiden
- Het tonen van de waardering van de lokale overheid richting vrijwilligers

THEMA 3.1 INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING.

Visie:
Het samenwerken met andere gemeenten dient slechts dan te geschieden indien dit om organisatorische, financiële of kwalitatieve redenen in het belang van de lokale samenleving is

Missie:

- Het daar samenwerken met andere gemeenten waar gezien de regionale taakstelling en/of de complexiteit van het onderwerp of de kwetsbaarheid van de eigen organisatie dit noodzakelijk is en/of wettelijk is voorgeschreven.
- Het daar samenwerken met andere gemeenten waar duidelijk aangetoond is dat een samenwerking financiële voordelen geeft en/of de samenwerking een duidelijk kwalitatief beter product oplevert waar de lokale samenleving een direct voordeel bij heeft.
- Zorgen dat een intergemeentelijke samenwerking niet leidt tot een dusdanige uitholling van de eigen bestuurlijke zeggenschap, dat nog slechts sprake is van een bestuur dat zich beperkt tot besluiten m.b.t. triviale onderwerpen en administratieve uitvoering door een ambtelijk apparaat dat richting eigen inwoners niet of nauwelijks nog enige toegevoegde waarde heeft als bron waar informatie en voorlichting kan worden gegeven.

Benodigde succesfactoren:

- Voldoende zeggenschap in de bestuurlijke organen van de diverse gemeenschappelijke regelingen
- Voldoende visie bij de besturen van de gemeenschappelijke regelingen die spoort met het lokale beleid
- Het in de pas lopen door de besturen van gemeenschappelijke regelingen bij de financiële mogelijkheden van de deelnemers en het in goede samenwerking afwegen van nut en offer

Doelen:

- Het kwalitatief verbeteren van diensten tegen geringere kosten dan die welke zouden moeten worden gemaakt bij en lokale taakuitvoering.
- Uitsluitend daar samenwerken waar dit om financiële, organisatorische, wettelijke of kwalitatieve redenen nodig is voor een goede taakuitoefening c.q. dienstverlening.

THEMA 3.2 HANDHAVINGSBELEID.

Visie:
Een gemeente waar een beleid is vastgesteld en bekendgemaakt waarmee een adequaat en consistent handhavingsbeleid wordt uitgevoerd.

Missie:

- Al dan niet per taakveld vastgesteld en bekend gemaakt
- Consistente uitvoering van het handhavingsbeleid waardoor de geloofwaardigheid van het gemeentebestuur wordt versterkt.

Benodigde succesfactoren:

- Voor inwoners en andere belanghebbenden duidelijk beleid
- Ruime bekendheid bij inwoners en andere belanghebbenden van het beleid en de wijze van uitvoering
- Voldoende gemeentelijke middelen
- Geen afwijking van beleid bij besluitvorming bij individuele zaken ter voorkoming van willekeur en aantasting geloofwaardigheid bestuur
- Periodieke toetsing handhavingskaders in het licht van de maatschappelijke normen en waarden
- Alleen regels stellen die in voldoende mate naleefbaar, uitvoerbaar en handhaafbaar zijn.

Doelen:

- Tegengaan van willekeur en versterking van het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel
- Verbetering naleefgedrag door burgers in bedrijven
- Vermindering risico's (b.v. aansprakelijkheid wegens onrechtmatig handelen) van gemeente in juridische procedures

- Vastlegging prioriteiten bij handhaving indien dit om budgettaire of personele redenen noodzakelijk is.
- Schoning verordeningen op niet handhaafbare voorschriften.

THEMA 3.3 TRANSPARANTIE en VERANTWOORDING.

Visie:
Een gemeente die in transparantie zegt waarvoor zij staat en doet wat zij belooft en aan haar burgers daarover in alle openheid verantwoording aflegt.

Missie:

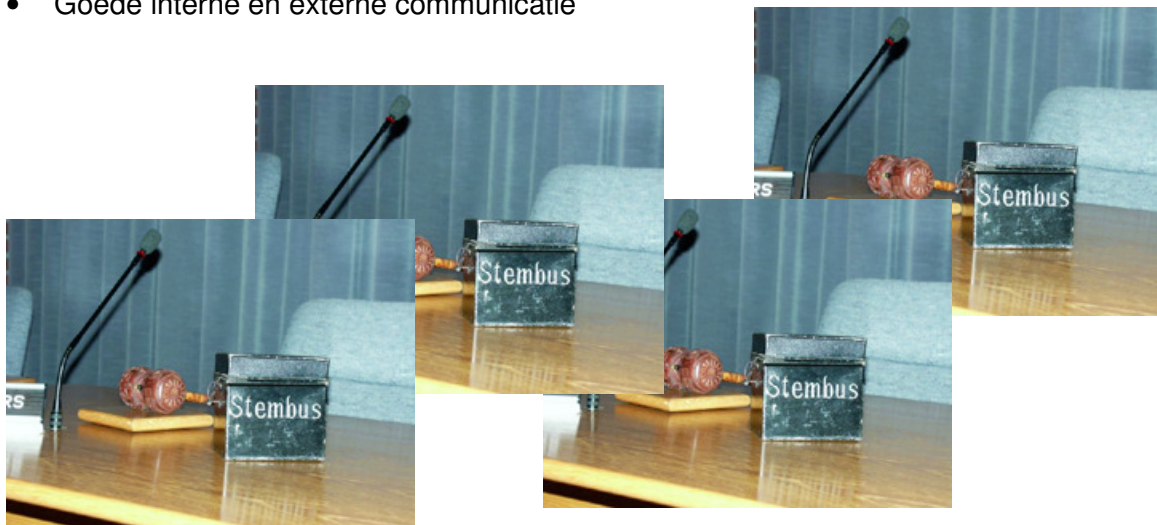
- Besluitvorming komt tot stand via een van te voren vastgestelde procedure waarin afhankelijk van het onderwerp wordt bepaald of en zo ja hoe, inspraak plaats vindt (zie thema 3.5)
- Zowel college als raad opereren in alle openheid zodat het voor de burgers duidelijk is hoe besluitvorming plaatsvindt
- Zowel college als raad leggen verantwoording af voor het gevoerde beleid
- Bij deze verantwoording komen zowel rechtmatigheids- als doelmatigheids- als doeltreffendheidsaspecten aan de orde.

Benodigde succesfactoren:

- goede bestuurlijke verhoudingen waarin opbouwende kritiek door een ieder wordt gewaardeerd.
- Voldoende bestuurskracht
- Duidelijk aanbestedingsbeleid
- Een goede ambtelijke organisatie die op duidelijke wijze richting publiek en pers beleid en besluitvormingsproces kan verwoorden.

Doelen:

- Besturen op 3 R's (rechtmatigheid, rechtvaardigheid en redelijkheid)
- Een integer bestuur en ambtelijke organisatie
- Transparant, open en toegankelijk bestuur
- Goede interne en externe communicatie

THEMA 3.4 INSPRAAK, INTERACTIEF BESTUUR EN DIENSTVERLENING.

Visie:
Een gemeente waar burgerparticipatie en –informatie hoog in 't vaandel staan en de dienstverlening zeer serieus wordt genomen.

Missie:

- Een op ICT gebaseerde betaalbare, kwalitatieve, klant- en vraaggerichte dienstverlening
- Het zo klein mogelijk maken van de afstand tussen bestuur en burgers
- Het bereiken van een draagvlak bij de burgers via inspraak en interactieve trajecten
- Een goede voorlichting waardoor de betrokkenheid en het begrip van de burgers bij/voor het openbaar bestuur wordt verstevigd
- Eenvoudige, duidelijke en toegankelijke regelgeving.

Benodigde succesfactoren:

- goede ambtelijke organisatie
- goede voorlichting en perscontacten
- actieve en deskundige journalistiek
- actieve burgers en organisaties in het maatschappelijk middenveld
- een goede en klantvriendelijke ICT

Doelen:

- goede vertrouwensrelatie tussen burgers en bestuur.
- betrekken burgers en andere belanghebbenden bij het bestuur
- vergroting belangstelling voor de bestuurlijke besluitvorming zowel van burgers als journalistiek.
- permanente bekendheid geven aan spreekrecht, tip- en klachtenlijn en gemeentelijke informatiebronnen
- uitbreiding digitale informatieverstrekking

- afhandeling papieren dienstverlening zoveel als mogelijk via internet laten verlopen, waarbij oog moet worden gehouden op de beperkte groep inwoners die behoefte zal blijven houden aan persoonlijk contact.
- Schoning verordeningen op niet (meer) relevante bepalingen

BIJLAGE I VISIEDOCUMENT.

THEMA 1.1

WONINGBOUW en -VERBETERING.

Acties gemeente:

- Maken up to date digitale bestemmingsplan voor de bebouwde kommen waarin de (toekomstige/ potentiële)woningbouwlocaties planologisch via randvoorwaarden zijn ingekaderd.
- Opstelling uitvoeringsplannen op grond van de kadernota Wonen Bergambacht
- Sluiten van prestatieafspraken met de corporaties
- Actualiseren mandaat aan corporaties m.b.t. woonruimteverdeling.
- Sluiten risicoarme exploitatieovereenkomsten met projectontwikkelaars
- Realisatie van een woningbouwproductie t/m 2005/2006 van circa 200 woningen, waarvan ongeveer 35% in de huursector (binnen dit percentage dienen tenminste 35 woningen tbv senioren te worden gerealiseerd en moet minimaal 50% van alle huurwoningen gebouwd worden in de sociale sector dan wel in de huurcategorie die daar het dichtst bij aansluit). Van de 65% koopwoningen dient t.b.v. met name de starters ten minste 10% gerealiseerd te worden in de sociale sector dan wel de prijsklasse welke daar zoveel mogelijk bij aansluit.
- Realisatie van een woningbouwproductie na 2005 van gemiddeld 25 per jaar
- Spreiding van de woningbouwproductie naar evenredigheid over de drie kernen

Onuitgewerkte, losse ideeën.

- Dubbel gebruik beperkte oppervlakte stedelijk gebied door b.v. parkeren ondergronds, op maaiveld met woningen daarboven, parkeren op bedrijfsgebouwen, bouwen over straten (poorten)
- Handhaving onderhoudsniveau woonomgeving via adoptatie van (delen van) de open ruimte door bewoners.
- Landgoederen daar waar de agrarische gronden niet meer nodig zijn voor het agrarisch bedrijf en ook natuurbeheer niet kan voorkomen dat sprake zal zijn van braakliggend terrein

THEMA 1.2

ECONOMIE.

Acties gemeente:

- Streven naar totstandkoming van een goede samenwerking in K5-verband op het gebied van ontwikkeling en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.
- Optimale benutting subregionale functie detailhandel door actualisering bestemmingsplannen en versterking winkelconcentratiegebied
- Planologische medewerking verlenen aan het plan locatie De Mik m.b.t. vestiging discounter en andere kostendragers
- In overleg met middenstandsvereniging en parkeerfonds bezien of en onder welke voorwaarden het winkelconcentratiegebied autovrij gemaakt kan worden tijdens de winkelopening.
- Bestuurlijk en zonodig financieel meewerken aan totstandkoming buurtsupers in Ammerstol en Berkenwoude in combinatie met andere elementen
- Vervaardiging bestemmingsplan bedrijfsterreinen Bergambacht waarin het voorwaardenscheppend beleid is vorm gegeven.
- Aanleg tweede ontsluitingsweg bedrijventerrein Dijklaan-Oost.
- Het formaliseren van structureel overleg met middenstandsvereniging Onderling Belang en Ondernemerskring Bergambacht en opheffing economische commissie

- Samen met de middenstandsvereniging verder ontwikkelen van promotiemateriaal en publieksaantrekkende acties en manifestaties.
- Actieve bestuurlijke, financiële en ambtelijke participatie in ROM-K in K5-verband

Onuitgewerkte, losse ideeën.

- Onderzoek naar mogelijkheden parkmanagement (vorm van beheer onbebouwd en bebouwd bedrijventerrein- en winkelgebied waarbij eigenaren en gebruikers onderling en met de gemeentelijke overheid samenwerken om de kwaliteit van het gebied te handhaven en zo mogelijk te verbeteren)
- Meervoudig gebruik beperkte ruimte (zie thema 1.1)

THEMA 1.3

TOEKOMST VEENWEIDEGEBIED.

Acties gemeente:

- Vervaardiging nieuw bestemmingsplan Landelijk Gebied voor gehele gemeentelijk gebied met zo optimaal mogelijke opname van agrotourisme, zorgboerderijen en andere nevenactiviteiten agrariërs, opschoning landschap door afbraak oude niet cultuurhistorisch belangrijke bebouwing en bouwwerken bij opheffing agrarische functie (ruimte-voor-ruimteregeling) en borging van de waarden van het gebied
- Actief (mede) vorm geven aan het veenweidepact en aanpassing raamplan landinrichting
- Sterke bestuurlijke inbreng in landinrichtingscommissie en BANS Krimpenerwaard
- Periodiek gestructureerd overleg met WLTO Krimpenerwaard
- Voorlichting aan bewoners/gebruikers landelijk gebied over (on)mogelijkheden en subsidiekansen

Onuitgewerkte losse ideeën

- betalen landgebonden veehouders voor groene en blauwe diensten (b.v. gruttoboerderij)
- promotie via verleiding (bij aanleg en onderhoud erfbeplanting en/of veenput) krijgt eigenaar tegemoetkoming
- fietsroutes koppelen aan attractieve zaken (b.v. spelletjes onderweg, bezoek (kaas)boerderij, verkoop streekeigen producten, gebruik boerenbroodmaaltijd, pannenkoekenboerderij, theetuin, verhuur fietsen)
- logies in alternatieve onderkomens op boerderijen (b.v. mobiele melkwagen, hooiwagen die land in wordt gesleept in combinatie met ontbijt)
- zorgboerderijen voor b.v. (dag)opvang ouderen, probleemjongeren, ex-verslaafden, verstandig gehandicapten) zie project Neede-Borculo
- openstelling erven met streekeigen beplanting (zie landelijke actie: Kijk mijn erf!)

THEMA 1.4

RECREATIE en TOERISME.

Acties gemeente:

- Bestuurlijk en financieel meewerken aan totstandkoming landschapselement Veerweg
- Bevorderen aanleg ontbrekende fietsschakels mede in kader landinrichting
- Voorwaarden scheppen binnen nieuw bestemmingsplan landelijk gebied voor neveninkomsten agrariërs in recreatieve en toeristische branches (zie thema 1.3)
- Stimuleren en initiëren van toeristisch interessante informatie over Krimpenerwaard
- Bestuurlijke participatie in Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard
- Bestuurlijke deelname aan BANS

Onuitgewerkte, losse ideeën

- Fietsroutes met beschrijvingen van hetgeen men al fietsend aantreft (beschrijving van landschap en het ontstaan daarvan, bouwstijlen, bijzondere bebouwing e.d.) Educatieve toevoeging aan dagrecreatie
- Educatie kan ook worden versterkt door vaker openstellen van bijzondere bebouwing c.q. gebiedsdelen (drinkwaterbedrijven, rioolzuiveringen, gemalen, molens, boerderijen, natuurgebieden en eendenkooien)
- Meer betrekken van de Lek bij de lokale recreatie en het toerisme (aanlegplaats voor pleziervaart b.v. bij Het Gebouw)
- (mede) oprichten van een centrum voor landschap, historie en cultuur in de Krimpenerwaard (educatieve basistoonstelling met wisselende thema-exposities gekoppeld aan al dan niet begeleide informatieve routes door het gebied)
- onderzoeken of realisatie natte as mogelijkheden biedt tot pleziervaartroutes tussen b.v. Reeuwijkse Plassen, Hollandsche IJssel en Lek.

THEMA 1.5

VERKEER EN VERVOER.

Acties gemeente:

- Het jaarlijks storten van voldoende middelen in de voorziening wegen
- Tijdig uitvoeren van de geplande groot onderhoudswerken aan gemeentelijke wegen
- Reservering gelden voor aanleg gewenste rotondes, parkeervoorzieningen en parallelwegen
- Optimale benutting subsidiemogelijkheden van de gebundelde doeluitkering wegen (GDU)
- Actief en regelmatig bestuurlijk overleg binnen diverse gremia om andere overheden te activeren in het uitvoeren van voor de gemeente en de Krimpenerwaard belangrijke voorzieningen en daar waar nodig de juridische randvoorwaarden scheppen om deze voorzieningen mogelijk te maken.

THEMA 1.6

MILIEU en WATER.

Acties gemeente.

- Actualisatie notitie Gemeentelijke Interne Milieuzorg.
- Uitvoering Milieu-uitvoeringsprogramma gemeente Bergambacht 2004/2007
- Verbetering en intensivering voorlichting aan burgers over milieu en met name over hetgeen zij zelf kunnen doen om dit te verbeteren. (gescheiden inzameling, apart houden bepaalde afvalstoffen m.n. papier, klein chemisch afval en glas, tegengaan van zwerfvuil, hondenpoep en andere verontreinigingen van de openbare ruimte)
- Zorgen voor voldoende afvalbakken en hondentoiletten en –poepbakken
- Bevordering toepassing maatregelen uit Nationaal Pakket Duurzaam Bouwen door voorlichting, opname bij bouwplannen als eis in exploitatieovereenkomsten en bij eigen bouwprojecten.
- Samen met andere overheden bevorderen van de opwekking van duurzame energie.
- Het jaarlijks storten van voldoende middelen in de voorzieningen riolering en baggeren
- Tijdig uitvoeren van het geplande groot onderhoud riolering en het meerjarig baggerprogramma.
- Realisatie van een subregionaal brengstation voor huishoudelijk afval aan de Veerweg voor de K5-gemeenten e.e.a. in nauwe samenwerking met de toekomstig exploitant Cyclus.

Onuitgewerkte, losse ideeën:

- Bevordering doorstroming stedelijk water door verbinding met polderwater d.m.v. bruggen i.p.v. duikers (maakt het ook mogelijk per kano of schaats van landelijk naar stedelijk gebied en omgekeerd te gaan)
- Onderzoek naar mogelijkheden gebruik vrijkomende warmte in landbouw en gebruik van stroming in de Lek voor energieopwekking.
- Buurtparticipatie bij diverse milieuaspecten (b.v. zwerfvuil, hondenpoep)
- Kringloopprojecten (coördinatie bestaande projecten en geven meer bekendheid daaraan)

THEMA 2.1 VOORZIENINGEN.

Acties gemeente.

- Het jaarlijks storten van voldoende middelen in voorzieningen om de instandhouding van de voorzieningen te effectueren.
- Creëren duidelijke een eenvoudiger (ook voor de subsidievragers) subsidieverordening voor sociaal-cultureel werk en sportieve en recreatieve activiteiten en initiatieven.
- Herijking en actualisering van gebouwennota.
- Stimuleren van het vrijwilligerswerk
- Onderhouden goede bestuurlijke contacten met de verenigingen en stichtingen
- Zonodig (mede) aanvragen subsidies bij andere instanties

THEMA 2.2 ONDERWIJS.

Acties gemeente.

- Opstelling uniform onderwijshuisvestingsbeleid in K5-gemeenten (LOK-5)
- Vernieuwing meerjarenonderhoudsplanning schoolgebouwen in K5-verband (LOK-5)
- Actualiseren van leerlingenprognoses in K5-verband (LOK-5)
- Opstelling jaarlijks huisvestingsprogramma basisonderwijs.
- Opstelling meerjarig GOA-plan

THEMA 2.3 WELZIJN en ZORG.

Acties gemeente.

- Reservering voldoende middelen voor het instandhouden van de speelgelegenheden voor de jeugd.
- Zonodig maken van voorwaardenscheppend beleid ter handhaving van de intra- en extramuraal zorg binnen de gemeente.
- Sluiten prestatieafspraken met corporaties om te komen tot bouw en/of aanpassing woningen tot levensloopbestendige huisvesting.
- Sluiten lokale uitwerking Pact van Savelberg
- Goede voorlichting en hulpverlening aan minima via sociale en maatschappelijke dienstverlening.
- Vervaardiging jaarplannen met actieplannen en evaluatieverslagen op basis van de kadernota gezondheidsbeleid K5
- Toegankelijkheid openbaar gebied voor mindervaliden
- Verdere uitbouw afdeling sociale zaken K5 tot een professionele dienst
- Bevordering mantelzorg
- Bevordering maatschappelijke participatie van actieve senioren bijvoorbeeld in vrijwilligerswerk

- Handhaving ambulancepost Bergambacht
- Bevordering samenwerking tussen SWOB en ouderenbonden.

THEMA 2.4 VEILIGHEID.

Acties gemeente.

- Uitgifte, controle en handhaving gebruiksvergunningen
- Overleg met beheerders accommodaties en horeca mbt bestrijding overlast en drankgebruik
- Actief meewerken aan totstandkoming K5-brandweerkorps
- Nauwere en professionele samenwerking op gebied van rampenbestrijding in K5-verband
- Aanwijzing gemeentelijke ambtelijke veiligheidscoördinator
- Op peil houden accommodaties en speelgelegenheden
- Tegengaan sociaal onveilige locaties in de openbare ruimte
- Voorlichting richting onderwijsveld en burgers over gemeentelijk beleid
- Bevordering politie veiligheidskeurmerken voor buurten
- Creëren van begeleidingstrajecten voor sociaal zwakkere groepen.

Onuitgewerkte, losse ideeën:

- Convenant horeca, drugs en kansspelen
- Convenant veilig uitgaan in de Krimpenerwaard
- Convenanten tussen gemeente en bedrijfsleven/middenstand m.b.t. bedrijfsbeveiliging
- Buurtparticipatie bij bestrijding vandalisme.

THEMA 2.5 KUNST en CULTUUR.

Acties gemeente.

- Facilitering en subdiëring plaatselijke verenigingen, stichtingen en initiatieven
- Vaststelling nieuwe subsidieverordening met structurele subsidiemogelijkheden en subsidiëring van incidentele activiteiten t.b.v. gemeenschap
- Aanwijzing ambtelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor instellingen en particulieren
- Vaststelling aankoopbeleid kunst voor de openbare ruimte en voeding gemeentelijke reserve kunst en cultuur.

Onuitgewerkte, losse ideeën:

- Jaarlijks terugkerende culturele evenementen op gebied van muziek, zang en kunst
- Opnemen adressen lokale kunstenaars in recreatieve routes voor zover ateliers e.d. voor publiek geopend zijn.

THEMA 2.6 VRIJWILIGERSBELEID.

Acties gemeente.

- Ondersteuning lokaal comité vrijwilligers bij b.v. uitgifte vrijwilligerskrant, organisatie cursussen en vrijwilligersevenementen.
- Handhaving ambtelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor vrijwilligers richting bestuur.
- Ondersteuning Stichting Vrienden van Kandi in faciliterende zin en aanwijzing ambtelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor het stichtingsbestuur.

THEMA 3.1 INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING.

Acties gemeente.

- Actief bestuurlijk en ambtelijk positief/kritisch participeren in de besturen en ambtelijke werkgroepen van de diverse gemeenschappelijke regeling om de belangen van de gemeente en haar inwoners zo optimaal mogelijk te behartigen
- Voorkomen dat door diverse regelingen overlappings ontstaan bij de taakoefening
- Beheersing kosten en objectieve kosten-baten-analyses

THEMA 3.2 HANDHAVINGSBELEID.

Acties gemeente:

- Adequate uitvoering gemeentelijk handhavingsbeleid
- Beschikbaarstelling voldoende financiële middelen ter uitvoering van en adequaat handhavingsbeleid door de diverse diensten
- Goede voorlichting aan burgers.
- Betere samenwerking en uitwisseling gegevens tussen de diverse handhavende instanties bevorderen.

Onuitgewerkte, losse ideeën:

- Kritische beschouwing gemeentelijke regelgeving op nut en noodzaak in het licht van de handhavingsmogelijkheden. (in principe wat niet handhaafbaar dan wel slechts tegen onaanvaardbaar hoge kosten handhaafbaar is, ook niet regelen tenzij maatschappelijk belang dit onvermijdelijk maakt)
- Opzetten slimme ICT toepassingen bij handhaving en uitwisseling gegevens (zie pilot digitaal handhaven in het buitengebied “Buitengewoon Beter” van provincie Gelderland, gemeenten Apeldoorn, Nunspeet en Ermelo, AID, waterschap Veluwe, St. Geldersch Landschap, Vereniging Natuurmonumenten en Koninklijke Houtvesterijen)

THEMA 3.3 TRANSPARANTIE en VERANTWOORDING.

Acties gemeente:

- Goed en gestructureerd overleg met accountant en rekenkamer
- Open, levendig en eerder politiek debat op hoofdlijnen in raad en commissies
- Goede voorlichting over data en agenda's openbare vergaderingen van raad en commissies
- (verdere) ontwikkeling W-vragen.

THEMA 3.4 INSPRAAK, INTERACTIEF BESTUUR EN DIENSTVERLENING.

Acties gemeente:

- Goede voorlichting via eigen media (eigen pagina in huis-aan-huis blad, publicatieborden in de drie kernen en gemeentelijke website)
- Uitgifte persberichten
- Informatie- en voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakseccies
- Openingstijden secretarie afgestemd op generale vraag burgers binnen de organisatorische en financiële mogelijkheden

- Goede contacten met media (kranten, radio en t.v.)
- Bevordering gebruik internet voor aanvragen producten en opvragen informatie
- Continue informatieverstrekking over onderwerpen als spreekrecht, tip- en klachtenlijn, milieutelefoon.
- Vierjaarlijkse monitoring dienstverlening d.m.v. burgertevredenheidsonderzoek

Onuitgewerkte, losse ideeën:

- Organiseren van thema-bijeenkomsten met burgers (b.v. conform creatief model gemeente Harderwijk mbt binnenstadsgesprekken)
- Opstellen burgerhandvest (b.v. conform model gemeente Haren)

BIJLAGE II VISIEDOCUMENT.

Partners.

(alfabetische volgorde)

Grondgebied

- A.N.W.B.
- BANS Krimpenerwaard
- Buurtbuscomité
- Conexxion Openbaar Vervoer n.v.
- Cyclus n.v.
- Federatie van Ondernemers in de Krimpenerwaard (FOK)
- Gebiedsplatform Krimpenerwaard
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- Kamer van Koophandel
- K5
- Landinrichtingscommissie Krimpenerwaard(LCK)
- Landschapsbeheer Zuid-Holland
- Middenstandsvereniging Onderling Belang
- Natuur- en recreatieschap Krimpenerwaard
- Ondernemerskring Bergambacht
- Parkeerfonds Bergambacht
- Projectontwikkeelaars
- Projectgroep Samen naar schoon water in de Krimpenerwaard
- Provincie Zuid-Holland
- Raad voor het Landelijk Gebied(RLG)
- Regionaal Economisch Overleg (REO)
- Rijk
- Stichting bodembeheer Krimpenerwaard
- Stuurgroep Groene Hart
- VVV Midden Holland
- Westelijke Land- en Tuinbouw Organisatie Krimpenerwaard (WLTO)
- Woningcorporaties (met name ProVesta Wonen en Beter Wonen)
- woonconsumentenorganisaties

Gemeenschap

- Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland
- Eigenaren en beheerders cultureel erfgoed
- GGD
- Jeugdsociëteiten
- K5 (o.a. sociale dienst en LOK5)
- Leerplichtambtenaar
- Lokaal comité vrijwilligers
- Ouderenbonden (PCOB en ANBO)
- Politie en justitie
- Regionaal Patiënten- en consumentenplatform Midden-Holland
- Regionaal Zorgberaad Midden-Holland
- Schooldirecties
- Stichting onderwijs primair
- Stichting Jeugd- en jongerenwerk Midden-Holland
- Stichting vrienden van Kandi

- Stichting Welzijn Ouderen Bergambacht (SWOB)
- Stichting Zorgcentra Midden-Holland
- Verenigingen en stichtingen op sociaal-cultureel gebied, sport, recreatie, onderwijs, zorg, veiligheid en kunst en cultuur
- vrijwilligers
- Woningbouwcorporaties
- Zorgaanbieders (waaronder huisartsen, Vierstroom, Kwadraad, Parnassia)

Burgers en bestuur

Gemeenschappelijke regelingen waarin gemeente Bergambacht deelneemt:

Naam	Deelnemers	Samenwerkingsdoel
Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland	14 gemeenten	div. beleidsterreinen waaronder milieudienst (geen taakveldaafbakening)
K5	5 gemeenten	Bestuurskracht en dienstverlening aan burger op peil houden en vergroten.(geen taakveldaafbakening)
Regionale brandweer Hollands-Midden	34 gemeenten	Taakveld beperking: bestrijding brand, ongevallen en rampen.*
Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Midden-Holland(GHOR)	9 gemeenten	Taakveld beperking: bevorderen en afstemmen geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. *
Natuur- en recreatieschap Krimpenerwaard	6 gemeenten en prov. Zuid-Holland	Taakveldbeperking: Openluchtrecreatie en natuurbescherming
Streekarchief Midden Holland	10 gemeenten en ISMH	Taakveldbeperking: zorg en beheer overgebrachte archieven en toezicht op beheer niet-overgebrachte archieven.
Technisch Bureau in de Krimpenerwaard	4 gemeenten	Taakafbakening: bouw- en woningtoezicht en weg- en waterbouw
Samenwerkingsverband Vastgoedheffingen en Waardebepalingen (SVHW)	16 gemeenten en 2 waterschappen	Taakafbakening:taxatie, registratie,heffing en invordering belastingen

- *gaan op korte termijn samen in Veiligheidsregio Hollands-Midden.

- Accountant
- Ambtelijke organisatie gemeente Bergambacht
- Burgers
- Griffier
- K5-rekenkamer
- Leerplichtambtenaar
- pers (incl. Radio Centraal en TV-West)

BIJLAGE III VISIEDOCUMENT.

Literatuurlijst.

Geraadpleegde bronnen rijksoverheid

(excl. formele wetgeving)

- Nota Ruimte
- Nationaal bestuursakkoord water
- Raamplan Landinrichting Krimpenerwaard
- Veenweidepact (in ontwerp)
- Nota mensen, wensen, wonen; wonen in de 21^e eeuw
- Bestuursakkoord nieuwe stijl-rapport “Spa in de grond, vitaal platteland in uitvoering.
- Advies RLG “vaste koers en lange adem” m.b.t. nationale landschappen
- Advies RLG meerwaarde, advies over de landbouw en het landelijk gebied in Europees perspectief.
- Nota recreatie 2000+
- Handreiking interactieve beleidsvorming voor een dualistische raad (uitgave vernieuwingsimpuls)
- Publicaties en site inAxis (commissie innovatie openbaar bestuur ministerie binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties) www.inaxis.nl
- Burgers betrokken. Een handleiding voor burgerparticipatie van de Raad voor het openbaar bestuur (ROB)

geraadpleegde bronnen provincie Zuid-Holland

- Streekplan Zuid Holland- oost
- Regeling ruimte voor ruimte Zuid-Holland
- Woonvisie Zuid Holland 2005-2014 “Samenhang en samenspel “
- Provinciaal fietspadenplan 2000
- Provinciaal Verkeer en Vervoerplan Plan (VVP)
- Meerjarenprogramma investeringen provinciale infrastructuur 2004-2008 (jaarlijkse bijstelling door provincie)
- Provinciale ontwikkelingsvisie recreatie & toerisme in de Krimpenerwaard.
- Provinciale milieuverordening Zuid-Holland
- Provinciaal beleidsplan milieu en water
- Gebiedsprogramma Zuid Holland-oost 2003/2007
- Eindrapportage BANS Krimpenerwaard “Investeren in de Krimpenerwaard”
- De balans van het Groene Hart (samen met prov. Noord Holland en Utrecht)
- Brochure provincie Zuid-Holland Regiovisie zorg, een zorg minder.
- Provinciaal beleidskader jeugd 2004/2007 “Ruimte voor jongeren”
- Staat van de zuid-Hollandse samenleving (tweejaarlijkse meting)

geraadpleegde regionale bronnen

- Regionaal manifest “Samen werken aan de levensloopbestendige regio “
- Pact van Savelberg
- Regionaal volkshuisvestingsplan Midden-Holland 1997-2006
- Rapport Wonen in de regio Midden-Holland
- Regionale structuurvisie detailhandel Midden-Holland
- Discussienotitie “De economisch visie in uitvoering, een oriëntatie op de uitvoeringsvarianten voor de economische visie van de K5”

- Businessplan ROM-K, Een ontwikkelingsmaatschappij voor de K5-gemeenten in de Krimpenerwaard.
- Gebiedsprofiel Verkeer en Vervoer Krimpenerwaard (coproductie provincie, gemeenten, schap, rijkswaterstaat en ISMH)
- Beleidsvisie 2004-2007 van het Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard
- Bestuursovereenkomst Stichting bodembeheer Krimpenerwaard
- Bodembeheerplan Stichting bodembeheer Krimpenerwaard(incl bodemkwaliteitskaart)
- Regionaal bodeminformatiesysteem (BIS)
- Windconvenant Midden Holland
- Intentieverklaring "Samen naar goed water in de Krimpenerwaard"
- Kadernota gezondheidsbeleid K5
- Regiovisie Zorg Midden-Holland "Hart voor de Zorg"
- Regiovisie Jeugd Midden-Holland 1997-2004
- Handboek Netwerk Jeugd en Veiligheid Krimpenerwaard
- Inventarisatie en aanbevelingen voor jeugdbeleid van de K5-gemeenten
- Handhavingplan Milieudienst Midden-Holland 2005-2008 en jaarrapportages
- Beleidsvisie op een gezamenlijk handhavingbeleidsplan in de K5-gemeenten
- Integraal veiligheidsbeleid K5
- Verordening op de K5-rekenkamer

geraadpleegde bronnen gemeente Bergambacht

- Kadernota wonen Bergambacht
- Huisvestingsverordening Bergambacht
- Mandaat woningtoewijzing tussen gemeente en corporaties
- Bestemmingsplannen gemeente Bergambacht
- Milieu-uitvoeringsprogramma gemeente Bergambacht 2004/2007
- Algemene Plaatselijke Verordening Bergambacht
- Afvalstoffenverordening Bergambacht en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten
- Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)
- Gemeentelijk rioolbeheersplan (GRB)
- Notitie Gemeentelijke Interne Milieuzorg (GIM)
- Verordening subsidie inzameling oud papier
- Uitwerkingsnota detailhandel Bergambacht
- Nota reserves en voorzieningen gemeente Bergambacht en bijbehorende meerjarenplannen
- Gebouwennota
- Subsidieverordening specifiek welzijn, recreatie en toerisme.
- Verordening leerlingenvervoer
- Leerlingenprognoses en andere demografische gegevens en prognoses
- Ouderennota Bergambacht 2004
- Gemeentelijke verordeningen Wet werk en bijstand.
- Nota integraal veiligheidsbeleid Bergambacht
- Gemeentelijk rampenplan en de daarbij behorende deelplannen
- Projectplan vrijwilligers Bergambacht
- Rapportage initiatiefgroep Benin 2002-2004 en missieplan 2005-12-01
- Gemeentelijke beleidsnotitie handhaving ruimtelijk bestuursrecht.
- Jaarverslagen leerplichtambtenaar
- Gemeentelijk aanbestedingsbeleid
- Notitie integriteit (voor ambtenaren van de gemeente Bergambacht)
- Gedragscode voor bestuurders van de gemeente Bergambacht

- Jaarverslagen en jaarrekeningen gemeente Bergambacht
- Burgertevredenheidsonderzoeken gemeente Bergambacht
- Bestuurskrachtmeting gemeente Bergambacht
- Inspraakverordening gemeente Bergambacht
- Regeling extern klachtrecht
- Richtlijn m.b.t. publicaties gemeentelijke voornemens.

overige geraadpleegde bronnen

- Notitie woningcorporaties “Wonen in Midden-Holland”
- Activiteitenprogramma’s woningcorporaties
- Beheerplan Wegen van het hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard 2003-2008
- Concessie provincie aan Connexxion Openbaar Vervoer N.V. en dienstregelingen.
- Gemeentelijke veiligheidszorg naar beste vermogen (uitgave Stichting maatschappij, veiligheid en politie SMVP)
- Burgers betrokken. Een handleiding voor burgerparticipatie van de Raad voor het openbaar bestuur (ROB)
- Handreiking interactieve beleidsvorming voor en dualistische raad (uitgave vernieuwingsimpuls)
- Publicaties en site InAxis (commissie innovatie openbaar bestuur ministerie binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties) www.inaxis.nl
- VNG snoeiplan deregulering.